

मुंबई रेल्वे विकास महामंडळास मुंबई
नागरी परिवहन प्रकल्प-३ (एमयुटीपी-३)
करिता एआयआयबी बँकेकडून प्राप्त
झालेली अर्थसहाय्याची रक्कम वितरीत
करण्याबाबत (सन २०२१-२२)

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : एमयुटीपी-३३२१/प्र.क्र.३५/नवि-७
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक:- ३० मार्च, २०२२.

पहा :-

१. रेल्वे मंत्रालय (रेल्वे बोर्ड), भारत सरकार कार्यालयीन जापन क्र.२०१३/Proj./MRVC/MUTP-III/१५/१Vol.I दि. २०.१२.२०१६.
२. नगर विकास विभाग शासन निर्णय क्र.एमयुटीपी-३३१३/प्र.क्र.१३०/नवि-७ दिनांक ०७ जानेवारी, २०१७.
३. महाराष्ट्र शासन, एमआरव्हीसी, एमएमआरडीए व सिडको यांच्यादरम्यान स्वाक्षांकित दुय्यम वित्तीय करारनामा व पुरक करारनामा दि. ९ जुलै, २०२०
४. भारत सरकार व एआयआयबी बँक यांच्या दरम्यान स्वाक्षांकित कर्ज करारनामा दि. २४.०८.२०२०.
५. एआयआयबी बँक, महाराष्ट्र शासन व एमआरव्हीसी यांच्या दरम्यान स्वाक्षांकित प्रकल्प करारनामा दि. २४.०८.२०२०.
६. मुंबई रेल्वे विकास महामंडळाचे पत्र क्र.MRVC/ACCTS/AIIB/Reimbursement claim दिनांक ३०.०६.२०२१.
७. नगर विकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: एमयुटीपी-३३२१/प्र.क्र.१३/नवि-७ दि.३०.०३.२०२१.
८. वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२१/प्र.क्र.४८/अर्थ-३ दि. २४ जून, २०२१.
९. नगर विकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: एमयुटीपी-३३२१/प्र.क्र.३५/नवि-७, दिनांक:- २७ ऑक्टोबर, २०२१.
१०. नगर विकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: एमयुटीपी-३३२१/प्र.क्र.३५/नवि-७, दिनांक:- ०८ मार्च, २०२२.
११. मुंबई रेल्वे विकास महामंडळाचे पत्र क्र.MRVC/Accts/AIIB/Reimbursement claim दिनांक १५.०२.२०२२.

प्रस्तावना :

मुंबई व उपनगर रेल्वे सेवेमध्ये अधिक सुधारणा करण्याच्या अनुषंगाने मुंबई नागरी परिवहन प्रकल्प (एमयुटीपी) टप्पा-३ या रु.१०,९४७ कोटी प्रकल्प पुर्णत्व किमंतीच्या प्रकल्पास केंद्रीय

मंत्रिमंडळाने दि. ३०.११.२०१६ रोजी मंजूरी दिली आहे. त्यानुषंगाने सदर प्रकल्पास रेल्वे मंत्रालयाने संदर्भाधीन क्र.१ येथील दि. २०.१२.२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये सदर प्रकल्पास मान्यता दिली आहे. राज्य शासनाने संदर्भाधीन क्र. २ येथील दि. ०७.०१.२०१७ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये एमयुटीपी-३ प्रकल्प भारतीय रेल्वेच्या सहभागाने मुंबई रेल्वे विकास महामंडळामार्फत मुंबई नागरी परिवहन प्रकल्प टप्पा-१ व टप्पा- २ च्या धर्तीवर ५०:५० आर्थिक सहभागातून राबविण्यास मान्यता दिली आली आहे. सदर प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने महाराष्ट्र शासन, एमआरव्हीसी, एमएमआरडीए व सिडको यांच्यादरम्यान दि.९ जुलै, २०२० रोजी दुय्यम वित्तीय करारनामा व पुरक करारनामा स्वाक्षांकित करण्यात आला आहे. या प्रकल्पांतर्गतची कामे एशियन इन्फ्रास्ट्रक्चर इन्व्हेस्टमेंट बँक (एआयआयबी) वित्तीय सहाय्यातून हाती घेतली असून सदर प्रकल्पाकरिता एआयआयबी बँकेने रु.३५०० कोटी (युएसडी ५०० मिलीयन) कोटी इतके कर्ज मंजूर केले आहे. यानुषंगाने भारत सरकार व एआयआयबी बँक यांच्या दरम्यान कर्ज करारनामा व एआयआयबी बँक, महाराष्ट्र शासन व एमआरव्हीसी यांच्या दरम्यान प्रकल्प करारनामा दि. २४.०८.२०२० रोजी स्वाक्षांकित करण्यात आले आहेत.

सदर प्रकल्पासंदर्भात महाराष्ट्र शासन, एमआरव्हीसी, एमएमआरडीए व सिडको यांच्यादरम्यान दि. ९ जुलै, २०२० रोजी स्वाक्षांकित करण्यात आलेल्या वित्तीय करारनामा व पुरक करारनामानुसार, सदर प्रकल्पात राज्य शासनाच्यावतीने एमएमआरडीए व सिडको यांनी वहन करावयाची वित्तीय सहभागाची रक्कम विविध हप्त्यांमध्ये अंदाजित खर्चाच्या आधारे एमआरव्हीसीला आगाऊ उपलब्ध करून द्यावयाची आहे. त्याचप्रमाणे एमआरव्हीसीमार्फत बाह्य कर्जाच्या घटक प्रकल्पांवर खर्च करण्यात आला असल्यास अशा खर्चाची पुर्तता एमएमआरडीएमार्फत करावयाची आहे. एमआरव्हीसी केलेल्या खर्चाचे प्रतिपूर्ती दावे एआयआयबी बँकेस सादर करते. एआयआयबी बँकेने सदर प्रतिपूर्ती दावे मंजूर केल्यानंतर तेवढीच रक्कम एआयआयबी बँकेकडून कर्ज स्वरूपात केंद्र शासनास वितरीत केली जाते. त्यामधील राज्य शासनाच्या हिश्याची कर्ज रक्कम केंद्र शासनामार्फत राज्य शासनाच्या एकत्रित निधीमध्ये जमा करण्यात येते. राज्य शासनाच्या कर्ज हिश्यापोटी मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने मुंबई रेल्वे विकास महामंडळास उपलब्ध केलेल्या निधीपोटी केंद्र शासनाकडून अतिरिक्त केंद्रीय सहाय्य म्हणून महाराष्ट्र शासनास प्राप्त होणारी एआयआयबी कर्जाची रक्कम राज्य शासनाकडून एमएमआरडीएला वितरीत करावयाची आहे. रेल्वेकडून उपनगरीय रेल्वे प्रवास तिकीटावर अधिभार आकारण्यात येऊन सदर अधिभारापोटी जमा होणारी रक्कम ही या प्रकल्पासाठी एआयआयबीकडून घेतलेल्या कर्जाच्या परतफेडीसाठी तसेच कर्जाच्या बदल्यात घेतलेल्या लीज वरील शुल्काचे प्रदान करण्यासाठी वापरावयाची आहे.

यापूर्वी, सन २०२१-२२ च्या मंजूर अर्थसंकल्पीय तरतूदीच्या मर्यादेत संदर्भाधीन क्र.९ व १० येथील शासन निर्णयान्वये अनुक्रमे रुपये १३.५४६७ कोटी व रु.६.८६०३ कोटी अशी एकूण रु.२०.४०७ कोटी इतकी रक्कम मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणास वितरीत करण्यात आली आहे.

आता, एमआरव्हीसीने संदर्भाधीन दिनांक १५.०२.२०२२ रोजीच्या पत्रान्वये कळविल्यानुसार, दिनांक ०१.१०.२०२१ ते दिनांक ३१.१२.२०२१ कालावधीसाठी सादर केलेल्या पाचव्या दाव्याचा रु.१६.९०७३ कोटी रक्कमेचा हप्ता एआयआयबी बँकेकडून मंजूर केला असल्याने त्याद्वारे सदर प्रकल्पासाठी घेण्यात आलेल्या कर्जापोटी केंद्र शासनाकडून “बाह्य सहाय्यित प्रकल्पांना अतिरिक्त केंद्रीय सहाय्य” म्हणून सदरची रक्कम राज्य शासनास वितरीत केली आहे. या पार्श्वभूमीवर सन २०२१-२२ च्या मंजूर अर्थसंकल्पीय तरतूदीच्या मर्यादेत रुपये रु.१६,९०,७३,०००/- (अक्षरी सोळा कोटी नव्वद लाख त्र्याहत्तर हजार फक्त) इतकी रक्कम मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणास वितरीत करण्यास मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. यानुषंगाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे.

शासन निर्णय -

०१. मुंबई नागरी परिवहन प्रकल्प टप्पा-३ यासाठी केंद्र शासनाकडून (AIB Loan No.L०२२८A) प्राप्त झालेल्या अतिरिक्त केंद्रीय सहाय्याच्या रक्कमेपोटी सन २०२१-२२ या चालू वित्तीय वर्षातील अर्थसंकल्पीय तरतूदीमधून रु.१६,९०,७३,०००/- (अक्षरी सोळा कोटी नव्वद लाख त्र्याहत्तर हजार फक्त) इतकी रक्कम मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणास वितरीत करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

०२. उपरोक्त रक्कम “मुख्य लेखाशिर्ष-२२१७-मागणी क्रमांक एफ-२, ८०, सर्वसाधारण, १९१ महानगरपालिकांना सहाय्य, केंद्र सहाय्यीत योजना मुंबईच्या विकासाकरिता विशेष कार्यक्रम (००) (३७) मुंबई नागरी परिवहन प्रकल्पासाठी अतिरिक्त केंद्रीय सहाय्य (२२१७१२४१), ३१ सहाय्यक अनुदाने -वेतनेत्तर” या लेखाशिर्षाखाली सन २०२१-२२ मधील मंजूर तरतूदीतून खर्ची घालण्यात यावी.

०३. उपरोक्त लेखाशिर्ष उपयोगात आणण्यासाठी नगर विकास विभागाचे कक्ष अधिकारी, नवि-५, यांना आहरण व संवितरण अधिकारी तसेच उपसचिव नवि-५ यांना नियंत्रक अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. याबाबतच्या खर्चामेळाची कार्यवाही नवि-३१ कार्यासनाने करावी. शासन निर्णयातील परिच्छेद क्र.१ मध्ये नमूद करण्यात आलेली रक्कम अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई यांचेकडून काढून ती मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणास देण्यासाठी त्यांना अधिकार प्रदान करण्यात येत आहेत. नगर विकास विभागाच्या रोख शाखेने देयक तयार करून ते अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई यांचेकडे पाठवावे.

०४. मुंबई नागरी परिवहन प्रकल्प टप्पा-३ (AIIIB Loan No.L०२२८A) यासाठी प्राप्त झालेली सदर अतिरिक्त केंद्र सहाय्याची रक्कम संबंधित कार्यान्वयन संस्थेला म्हणजेच मुंबई रेल्वे विकास महामंडळास त्वरित वितरीत करावी.

०५. याबाबत मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने स्वतंत्र लेखे ठेवावेत व सदर प्रकल्पाच्या करारानुसार मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण/सिडकोकडून संबंधित कार्यान्वयन संस्थेला उपलब्ध करून देण्यात येत असलेल्या निधीचे संनियंत्रण करावे.

०६. सदर प्रकल्पासाठी राज्य शासनानाकडून वितरीत करण्यात येणारा निधी, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण व सिडको यांचा वित्तीय सहभाग याबाबतचा लेखाजोखा मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने ठेवावा.

०७. उपनगरीय रेल्वे प्रवास तिकीटावरील अधिभारापोटी जमा होणा-या रक्कमेचा तपशील रेल्वे/एमआरव्हीसी यांचेकडून मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने वेळोवेळी प्राप्त करून घ्यावा व सदरचा तपशील दर तीन महिन्याला नगर विकास विभाग तसेच वित्त विभागास सादर करावा.

०८. शासनाच्या पूर्वमान्यतेशिवाय मुंबई नागरी परिवहन प्रकल्प टप्पा-३ मधील राज्य शासनाच्या मंजूर हिश्यापेक्षा अधिकचा निधी उपलब्ध होणार नाही, याची मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण व सिडको यांनी खबरदारी घ्यावी.

०९. सदर प्रयोजनार्थ राज्य शासनाकडून एमयुटीपी-३ प्रकल्पाकरीता आतापर्यंत **रु.३५.४४१४ कोटी** इतका निधी दुय्यम कर्ज सहाय्य म्हणून वितरीत करण्यात आला आहे. सदर आदेशान्वये वितरीत होणाऱ्या निधीनंतर एकूण वितरीत निधीची परिस्थिती खालील प्रमाणे :-

अनु.क्र.	दिनांक	रक्कम (रु. कोटी)	निधी वितरीत करणाऱ्या संस्थेचे नाव	एकूण वितरीत निधी (रु. कोटी)
१	३०.०३.२०२१	१५.०३४४	राज्य शासन	१५.०३४४
२	२७.१०.२०२१	१३.५४६७	राज्य शासन	२८.५८११
३	०८.०३.२०२२	६.८६०३	राज्य शासन	३५.४४१४
४	सदरचे वितरण	१६.९०७३	राज्य शासन	५२.३४८७

१०. वित्त विभाग शासन परिपत्रक अर्थसं-२०२१/प्र.क्र.४८/अर्थ-३ दि. २४ जून, २०२१ मधील संबंधित अटीची व त्यासोबतच्या परिशिष्टातील नमूद केलेल्या बाबींच्या तपासणी सूचीप्रमाणे सर्व बाबींची पूर्तता होत आहे.

११. सदर निधी वितरण आदेश नियोजन विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्र.२११/का.१४४४ दि.२२.०३.२०२२ व वित्त विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्र.१०८/व्यय-३ दिनांक २९.०३.२०२२ अन्वये प्राप्त मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहेत.

१२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या सांकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२२०३३००९५७५६७९२५ असा आहे. सदर शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

[विजय चौधरी]

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव.
२. मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२ .
३. मा. उप मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२ .
४. मा. मंत्री (नवि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२ .
५. मा. राज्यमंत्री (नवि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२ .
६. महानगर आयुक्त, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण, वांद्रे-कुर्ला संकुल, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-५१
७. व्यवस्थापकीय संचालक, मुंबई रेल्वे विकास महामंडळ, चर्चगेट, मुंबई.
८. व्यवस्थापकीय संचालक तथा उपाध्यक्ष, सिडको, निर्मल भवन, नरिमन पॉईंट, मुंबई.
९. महालेखापाल- (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, मुंबई.
१०. निवासी अधिदान व लेखा अधिकारी, (लेखा परीक्षा), मुंबई.
११. सहसंचालक, लेखा व कोषागारे, संगणक कक्ष, नवीन प्रशासकीय इमारत, मुंबई ३२ .
१२. अधिदान व लेखाधिकारी मुंबई
१३. वित्त विभाग (व्यय-३), अर्थसंकल्प-१५, अर्थसंकल्प-३.
१४. वित्त विभाग (साधन संपत्ती/अर्थोपाय).
१५. नियोजन विभाग (कार्यासन १४७४) (कार्यासन १२११).
१६. कक्ष अधिकारी नवि-४, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२ .
१७. कक्ष अधिकारी नवि-३१, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२ .
१८. कार्यासन नवि-५ (रोख शाखा) (५ प्रती),
१९. निवड नस्ती, नवि-७.